

Naziv: [Psiholingvistički aspekti poučavanja na temelju zadataka \(PLAPZA\)](#)

Voditelj: prof. dr. sc. Mirjana Matea Kovač (mirjana@ffst.hr)

Razdoblje provedbe projekta: 1.1.2025. - 31.12.2026.

Opis projekta.

Osnovni je cilj projekta dobivanje novih spoznaja o učincima postupnog usložnjavanja zadataka na govornu/pisanu izvedbu u stranome jeziku. Ciljevi uključuju sljedeće: 1) ustanovljenje općeprihvaćenih standardnih postupaka pri istraživanjima utjecaja usložnjavanja zadataka na razvoj govorne i pisane izvedbe, a time i omogućavanje međusobne usporedbe rezultata različitih studija. Iako je teško osporiti utjecaj postupnog usložnjavanja zadataka na govornu/pisanu izvedbu u stranome jeziku, dosadašnja ispitivanja utjecaja zadataka različita stupnja složenosti na sintaktičku i leksičku složenost, fluentnost i točnost, rezultirala su različitim i međusobno kontradiktornim zaključcima. Međusobno oprečni rezultati ponajprije se objašnjavaju činjenicom da su u proteklim istraživanjima korišteni različiti kognitivni i performativni čimbenici, različiti tipovi zadataka i metodološki postupci, nekonzistentna manipulacija odabranim čimbenicima, iznimno velik broj različitih mjernih varijabli, nehomogenost ispitanika u smislu razine poznavanja jezika, premali uzorci, neizvršena neovisna procjena stupnja složenosti pojedinog zadatka itd; 2) ispitivanje superiornosti Robinsonova modela (2015) usložnjavanja zadataka. Dvama se najvažnijim teorijskim okvirima pokušava objasniti utjecaj usložnjavanja pedagoških zadataka na različite razine govorne/pisane izvedbe – Skehanova hipoteza o prioritiziranju te Robinsonova kognicijska hipoteza. Robinsonova je osnovna pretpostavka postojanje ograničenja u kapacitetu radne memorije, dok takva ograničenja ne postoje u kapacitetu pažnje. Štoviše, kapaciteti pažnje se mogu proširiti kako bi korisnik jezika udovoljio zahtjevima koje nameće složenost pojedinog zadatka. Taj model, bez obzira na postojeće kritike, najrazrađeniji je model postupnog usložnjavanja zadataka u području primijenjene lingvistike te ima uporište u teoriji ovladavanja stranim jezikom i primjenjiv je u pedagoške svrhe. Robinsonova kognicijska hipoteza pretpostavlja da će složeniji zadatak rezultirati većom sintaktičkom složenošću i gramatičkom točnošću jer će učenikova pažnja ponajprije biti usmjerena prema funkcionalnim potrebama zadatka; 3) oblikovanje zadataka različita stupnja složenosti na temelju kognitivnih te performativnih čimbenika. Osnovna razlika između ovih čimbenika očituje se u tome što manipulacija kognitivnim čimbenicima (+/- kognitivni napor, +/- broj elemenata itd.) doprinosi promjenama u međujeziku, dok manipulacija performativnim čimbenicima potiče na automatizaciju jezičnih struktura i na veći stupanj kontrole nad međujezikom (Rahimi 2019; Golvarpar i Rashidi 2021; Xu i sur. 2023). Navedeno tematsko područje u domaćim je empirijskim istraživanjima zanemareno iako je, u konačnici, od iznimne važnosti za oblikovanje glotodidaktičkih smjernica u nastavi stranih jezika; 4) ispitivanje manipulacije performativnim čimbenicima (+/- planiranje, +/- ponavljanje zadatka, itd) u zadacima čitanja i govorenja na različite varijable fluentnosti (brzinu govora i artikulacije, učestalost poštapalica, srednje trajanje sloga, omjer vremena fonacije i ukupnog vremena govora, srednju duljinu izričaja) te na percipiranu fluentnost; 5) ispitivanje percipirane složenosti zadataka na temelju retrospektivnih upitnika i neovisne procjene stupnja složenosti pojedinog zadatka; 6) ispitivanje procesnog opterećenja na temelju eye-trackinga (Conklin i Pellicer-Sanchez, 2016) i metodologije dvostrukog zadatka (dual task methodology); 7) ispitivanje utjecaja usložnjavanja zadataka na

sintaktičku složenost, leksičku raznovrsnost i točnost u zadacima pisanja. Ovaj projekt usklađen je sa Strateškim programom znanstvenog istraživanja Fakulteta 2021.-2025. - Strateški cilj 5.2.1. Povećati istraživanja u području humanističkih i društvenih znanosti, promičući i potičući interdisciplinarnost i transdisciplinarnost (ishod: Povećan broj publikacija u relevantnim bazama za humanističke i društvene znanosti).

Članovi projektnog tima:

- doc. dr. sc. Mirela Müller, Filozofski fakultet u Splitu
- doc. dr. sc. Ana Vidović - Zorić, Filozofski fakultet u Zagrebu
- Silvija Ugrina, lektorica, Filozofski fakultet u Splitu